

Životní prostředí – prostředí pro život

Výkon veřejné správy v oblasti ochrany klimatu

RNDr. Michaela Pixová, Ph. D.

University of New York in Prague

Nízkouhlíková transformace bývá často vnímána jako technický a environmentální problém, k jehož řešení mají přispět především ekonomické nástroje, technologický rozvoj, či vzdělávání a osvěta. Na cestě k uhlíkově neutrální a odolné společnosti má ovšem nezastupitelný význam veřejná správa na všech úrovních vládnutí. Existuje však značná propast mezi jejími závazky a skutečnou aktivitou, a to jak na úrovni státu, tak i na úrovni měst, z nichž mnohá svými ambicemi stát předčí. Je patrné, že potenciál i schopnost veřejné správy přispět k zmírňování změny klimatu ovlivňuje celá řada faktorů. Jde o faktory politicko-ekonomické, institucionální a sociokulturní, k nimž patří systémový i ideologický podmíněný odpor k nízkouhlíkové transformaci, role, kterou v ochraně klimatu hraje politické vedení a schopnost zavádět klimatický mainstreaming, nebo ochota k spolupráci s aktivní občanskou společností a k experimentování. Má-li být nízkouhlíková transformace v Česku úspěšná, je nutné bariéry a dosud nevyužité možnosti identifikovat, a následně je systematicky odstraňovat, nebo naopak rozvíjet.

Jednou ze zásadních bariér v Česku je též omezené poznání těchto klíčových faktorů pro výkon veřejné správy v oblasti ochrany klimatu. V Česku se jimi dosud sociální vědy téměř nezabývají. V tom se Česko zásadně liší od jiných evropských zemí, v nichž je sociálně vědní výzkum v této oblasti na velmi pokročilé úrovni a značně rozšířený. Vysvětlení a zacelení propasti mezi ambiciózními závazky a skutečnou aktivitou veřejné správy pak média i veřejnost často mylně požaduje od odborníků a odbornic z oblasti přírodních věd, kteří se však touto problematikou z podstaty svého zaměření nezabývají a v rámci mediálního prostoru, kterého se jim dostává, problematiku často nesprávně interpretují. Absentující roli sociálně-vědních odborných institucí se naopak často snaží suplovat některé neziskové organizace, které však v očích odborné i laické veřejnosti mívají pejorativní nálepkou „aktivistů“. Tento příspěvek je proto apelem na větší interdisciplinaritu věd a větší zapojení sociálních věd do českého výzkumu v oblasti ochrany klimatu, zejména výzkumu výkonu veřejné správy, zapojování veřejnosti a dalších aspektů komplexního problému nízkouhlíkové transformace.